

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 79/01

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. júna 2004 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Mazáka o návrhu generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) Ústavy Slovenskej republiky o vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia mesta Rožňava č. 26/2000 zo 6. júna 2000 o usmerňovaní a evidovaní chovu hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, o zabezpečení a ochrane zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce a o zabezpečení verejného poriadku, verejnej dopravy a čistoty na území mesta Rožňava s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhou vetou, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a s čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, s § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) a s § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, s § 29 a s § 37 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a s § 4 ods. 2 a s § 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov takto

r o z h o d o l :

1. Všeobecne záväzné nariadenie mesta Rožňava č. 26/2000 zo 6. júna 2000 o usmerňovaní a evidovaní chovu hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, o zabezpečení a ochrane zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce a o zabezpečení verejného poriadku, verejnej dopravy a čistoty na území mesta Rožňava **n i e j e** v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 20 ods. 1 a s čl. 68 Ústavy Slovenskej republiky, s § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a s § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, so zákonom č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a so zákonom č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

2. Vo zvyšnej časti návrhu **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 30. júla 2001 doručený návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia mesta Rožňava č. 26/2000 zo 6. júna 2000 o usmerňovaní a evidovaní chovu hospodárskych zvierat chovaných v domácnostiach, o zabezpečení a ochrane zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce a o zabezpečení verejného poriadku, verejnej dopravy a čistoty na území mesta Rožňava (ďalej len „všeobecne záväzné nariadenie“) s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhou vetou, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a s čl. 71 ods. 2 ústavy, s § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), s § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) a s § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom

zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), s § 29 a s § 37 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat (ďalej len „zákon č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat“) a s § 4 ods. 2 a s § 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti“).

Navrhovateľ vo svojom návrhu uviedol: *«Obec nemôže v neobmedzenej miere uplatňovať úpravu akýchkoľvek spoločenských vzťahov existujúcich v územnom obvode obce. Normotvorná pôsobnosť podľa čl. 68 ústavy sa orgánu územnej samosprávy udeľuje len na úpravu vecí územnej samosprávy s poukazom na čl. 65 ods. 1 ústavy, ako aj podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení... Obce pri správe všetkých svojich vnútorných vecí zabezpečujú uplatňovanie zákonov a predpisov nižšej právnej sily vydaných štátnymi orgánmi. Normotvornú právomoc môžu teda uplatňovať len v tej časti správy svojich vnútorných vecí, ktorou realizujú územnú samosprávu podľa čl. 65 ústavy. Nad rámec čl. 65 ústavy môžu upraviť všeobecne záväzným nariadením aj ďalšie vzťahy, ak im zákonodarca udelí výslovné splnomocnenie na normotvornú činnosť.*

Napadnuté VZN bolo vydané v rozpore s čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy, ustanovením § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení a s ďalšími vyššie označenými zákonmi, pretože spoločenské vzťahy, ním upravené, nepatria do sféry samosprávy obce, ale sú súčasťou výkonu štátnej správy, pričom žiadny zákon a ani iný všeobecne záväzný právny predpis nespĺnomocnil obec na vydanie takéhoto VZN. Navyiac, jednotlivé ustanovenia napadnutého VZN zasahujú do základných práv a slobôd spôsobom a v rozsahu, aký príslušné ustanovenia zákona neustanovujú.

Predmetom úpravy obsiahnutej v napadnutom VZN sú spoločenské vzťahy súvisiace s držaním a chovaním hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach. Spoločenská regulácia týchto spoločenských vzťahov podľa § 29 ods. 1 a § 37 zákona NR SR č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat prislúcha do výlučnej kompetencie orgánov štátnej správy vymenovaných v týchto zákonných ustanoveniach.

Pôsobnosť obce na vydanie VZN, predmetom ktorého by bola regulácia týchto spoločenských vzťahov, nemožno odvodiť ani z ustanovenia § 13 ods. 1 písm. b) zákona

SNR č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, pretože toto zákonné ustanovenie neobsahuje výslovné zmocnenie obce na vydanie VZN.

Kedže vzťahy, ktoré sú upravené obsahom predmetného VZN, sú predmetom výkonu štátnej správy, nemožno akceptovať ani tú skutočnosť, že predmetné VZN bolo vydané aj na základe § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) zákona o obecnom zriadení. Totiž podľa týchto zákonných ustanovení obec pri výkone samosprávnych funkcií najmä zabezpečuje verejnoprospešné služby, utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, atď. a zabezpečuje verejný poriadok v obci.

V predmetnom prípade nejde o výkon samosprávnych funkcií obce, ale o výkon štátnej správy upravený vyššie uvedenými zákonnými normami, ktoré výslovne nezmocňujú obec na vydanie VZN upravujúceho vzťahy na tomto úseku štátnej správy: „Zverenie určitej časti štátnej správy zákonom obci ešte samo osebe nezakladá právomoc obce vydávať v tejto oblasti štátnej správy všeobecne záväzné nariadenie. K tomu je potrebné výslovné zákonné zmocnenie na vydávanie všeobecne záväzných nariadení v danej oblasti štátnej správy“ (z nálezu Ústavného súdu SR č. III. ÚS 1/00 z 25. mája 2000).

Niektoré ustanovenia predmetného VZN okrem toho odporujú aj hmotnoprávnemu predpisu a sú i v rozpore s viacerými článkami Ústavy SR.

Konkrétne ide o ustanovenia § 4 ods. 1, § 6 ods. 3 a § 8 ods. 2, 3 a 4 ustanovujúce buď zákaz chovu a držania zvierat, alebo tento chov a držanie podmieňujúce súhlasom iných subjektov.

Kedže takéto podmienky alebo zákazy chovu a držby zvierat nie sú stanovené formou zákona, uvedené ustanovenia VZN jednak odporujú Ústave SR v čl. 2 ods. 3 a jednak znamenajú neoprávnený zásah do základného ľudského práva na súkromie a na vlastníctvo, čím odporujú i článku 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 s použitím článkov 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 2, ods. 3 ústavy. Zásah do vlastníckeho práva, ku ktorému dochádza vyššie citovanými ustanoveniami VZN, zakladá súčasne i porušenie § 123 Občianskeho zákonníka.

Všetky vyššie naznačené pochybenia vo svojom súhrne zakladajú aj porušenie § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.»

Generálny prokurátor navrhol, aby ústavný súd podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) a d) ústavy a podľa § 37 až 41 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z.

o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vydal tento nález:

„Všeobecne záväzné nariadenie mesta Rožňava č. 26/2000 o usmerňovaní a evidovaní chovu hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, zabezpečení a ochrane zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce a o zabezpečení verejného poriadku, verejnej dopravy a čistoty na území mesta Rožňava nie je v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1, druhou vetou, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 123 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) a § 6 ods. 1 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 29 a § 37 zákona NR SR č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a § 4 ods. 2 a § 13 ods. 1 písm. b) zákona NR SR č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.“

Ústavný súd uznesením z 22. novembra 2001 č. k. II. ÚS 79/01-13 prijal návrh generálneho prokurátora podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde na ďalšie konanie.

Na výzvu ústavného súdu generálny prokurátor listom zo 7. decembra 2001 (doručeným ústavnému súdu 12. decembra 2001) oznámil, že vo veci konania vedeného na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 79/01 netrvá na ústnom pojednávaní.

Ústavný súd požiadal primátora mesta Rožňava, aby zaujal stanovisko k návrhu navrhovateľa a aby sa vyjadril k otázke vhodnosti ústneho pojednávania vo veci.

Primátor mesta Rožňava listom z 12. decembra 2001 oznámil, že trvá na ústnom pojednávaní vo veci, a zároveň žiadal o predĺženie lehoty na podanie vyjadrenia k prijatému návrhu do 31. januára 2002. Po predĺžení tejto lehoty ústavným súdom opätovne žiadal o jej predĺženie listom z 30. januára 2002 (doručeným ústavnému súdu 31. januára 2002) do 28. februára 2002. Ústavný súd tejto žiadosti vyhovel, rovnako ako vyhovel aj ďalšej žiadosti (doručenej ústavnému súdu 8. marca 2002) primátora mesta Rožňava o predĺženie lehoty do 30. apríla 2002. Listom z 13. mája 2002 (doručeným ústavnému súdu 17. mája

2002) mesto Rožňava oznámilo, že „súhlasí s upustením od ústneho pojednávania v označenej veci na Ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 79/01-18“.

Ústavný súd vyzval 18. februára 2004 primátora mesta Rožňava, aby oznámil, či došlo k zmenám v znení všeobecne záväzného nariadenia mesta Rožňava č. 26/2000, resp. či toto všeobecne záväzné nariadenie je platné a účinné.

Primátor mesta Rožňava v odpovedi na výzvu (č. 696/2004) z 24. februára 2004 (doručenej ústavnému súdu 4. marca 2004) uviedol:

«Na základe Vašej písomnej žiadosti zo dňa 18. 2. 2004 Vám oznamujeme, že Mestským zastupiteľstvom v Rožňave neboli odsúhlasené žiadne zmeny „VZN mesta Rožňava č. 26/2000 o usmerňovaní a evidovaní chovu hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, o zabezpečení a ochrane zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce a o zabezpečení verejného poriadku, verejnej dopravy a čistoty na území mesta“ a toto VZN platí v nezmenenom znení.»

II.

Ústavný súd pri prerokovaní návrhu navrhovateľa na neverejnom zasadnutí senátu z pripojených dokumentov zistil, že namietané nariadenie bolo prijaté 6. júna 2000 (s účinnosťou od 23. júna 2000) v tomto znení:

Mestské zastupiteľstvo v Rožňave na základe § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov s použitím § 6 ods. 1 cit. zákona a § 13 zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov vydáva pre územie mesta Rožňava toto

všeobecne záväzné nariadenie

o usmerňovaní a evidovaní chovu hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, o zabezpečení a ochrane zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce a o zabezpečení verejného poriadku, verejnej dopravy a čistoty na území mesta Rožňava.

PRVÁ ČASŤ

§ 1

Všeobecné ustanovenia

(1) Účelom tohto nariadenia je usmerňovať a evidovať chov hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, zabezpečiť ochranu zdravých podmienok života

a práce obyvateľov obce, zabezpečiť verejný poriadok, čistotu v obci a tiež bezpečnosť cestnej premávky v kat. území mesta Rožňava.

(2) Účelom tohto nariadenia je takisto zlepšenie podmienok života obyvateľov mesta, nerušeného užívania bytov a ich spoločných zariadení a priestorov, a tiež zlepšenie hygieny v obytných, medziblokových priestoroch a na verejných priestranstvách.

(3) Nariadenie sa vydáva v záujme ochrany zdravia obyvateľov ako aj zamedzenia šírenia chorôb prenosných zo zvierat na ľudí.

§ 2

Základné ustanovenia

(1) Toto nariadenie sa vzťahuje na celé územie mesta Rožňava.

(2) Na území mesta Rožňava možno chovať a držať hospodárske, spoločenské, divé zvieratá a nebezpečné živočíchy len ak sa budú dodržiavať platné zdravotné, veterinárne, stavebné predpisy, vrátane zákona NR SR č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a jeho vykonávacie vyhlášky (ďalej len „všeobecne záväzné právne predpisy“) a len ak sa dodržia obmedzenia uvedené v tomto všeobecne záväznom nariadení.

(3) Za chov hospodárskych, spoločenských, divých zvierat a nebezpečných živočíchov sa v podmienkach mesta Rožňava považuje aj chov na podnikateľské a iné zárobkové účely.

§ 3

(1) Chovateľom pre účely tohto nariadenia sa rozumie každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá – hoci len prechodne – chová zviera alebo zvieratá.

(2) Majiteľom pre účely tohto nariadenia sa rozumie fyzická alebo právnická osoba, ktorá je vlastníkom zvieratá.

(3) Držiteľom pre účely tohto nariadenia sa rozumie zodpovedná osoba manipulujúca so zvieratom alebo ten, u koho sa zviera nachádza prechodne.

(4) Pre účely tohto nariadenia sa vzhľadom na platnú právnu úpravu ustanovuje nasledovná kategorizácia zvierat (ďalej len „zvierat“)

- hospodárske zvieratá: hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, králiky, kožušinové zvieratá, pštrosy a ryby,
- zvieratá chované v domácnostiach:
 - spoločenské: psi, mačky, malé hlodavce a vtáky, divé zvieratá
 - nebezpečné živočíchy: obojživelníky, plazy,
 - ostatné zvieratá: včely, holuby, slimáky.

DRUHÁ ČASŤ

Usmerňovanie chovu zvierat

§ 4

Úplný zákaz chovu a držania zvierat

(1) Na celom území mesta Rožňava sa zakazuje:

- a) chov voľne žijúcich zvierat, okrem chovu na vedeckovýskumné a diagnostické účely v chovných zariadeniach na to určených,
- b) cudzokrajných exotických zvierat, okrem tých, ktoré možno kúpiť v predajných zariadeniach na území Slovenskej republiky k tomu určených,
- c) v záhradkárskych osadách sa zakazuje chov hospodárskych zvierat.

(2) *V intraviláne (zastavanom území) mesta Rožňava sa zakazuje zmluvný chov hospodárskych zvierat.*

§ 5

Územné podmienky chovu a držania zvierat

(1) *Chovať a držať zvieratá je povolené len tam, kde je možné dodržať dôslednú diferenciaciu obytnej a hospodárskej prevádzky, hygienické zásady a všeobecne záväzné právne predpisy.*

(2) *Objekty na chov a držanie zvierat musia byť situované tak, aby nenarušovali obytnosť a hygienickú nezávislosť obecného bytového prostredia. Musia byť oddelené od obytného prostredia a priestoru a nesmú byť orientované do verejných priestranstiev.*

(3) *Príjazd k hospodárskym objektom nesmie narušovať vlastné obytné prostredie.*

(4) *Chovať a držať psov a mačky je možné na celom území obce za predpokladu dodržiavania základných hygienických podmienok a pravidiel občianskeho spolunažívania.*

§ 6

Technické a hygienické podmienky chovu a držania zvierat

(1) *Technické podmienky chovu pre ten-ktorý druh zvieratá ustanovujú všeobecne záväzné právne predpisy.*

(2) *Chovatelia psov, mačiek a ostatných zvierat sú povinní dodržiavať opatrenia určené na predchádzanie vzniku, zdoľavanie a zamedzenie šírenia nákaz hromadných ochorení zvierat a chorôb prenosných zo zvierat na človeka a opačne.*

(3) *Je zakázané chovať a držať akékoľvek zvieratá v školách, v škôlkach a v ostatných školských zariadeniach, v domoch, kde sú spoločné zariadenia pre deti, v závodoch verejného a spoločného stravovania, potravinárskej výroby, v obchodoch s potravinami, v zdravotníckych zariadeniach, vo verejných spoločných ubytovacích zariadeniach a prevádzkarňach poskytujúcich osobné služby. Tento zákaz sa vzťahuje aj na byty, ktoré s týmito zariadeniami, ubytovňami, závodmi a prevádzkarňami bezprostredne súvisia, resp. ich vzdialenosť je menej ako 10 m.*

§ 7

Práva a povinnosti chovateľov a držiteľov zvierat

(1) *Chovatelia, majitelia alebo držiteľia nesmú vodiť zviera*

a) na detské ihriská a pieskoviská,

b) na kúpaliská a pláže,

c) na štadióny a iné verejnosti prístupné športoviská (uvedené obmedzenie sa nevzťahuje na zvieratá, ktoré priviedli na športovisko za účelom športového výkonu v rámci verejného športového podujatia),

d) na trhoviská v čase predaja, ak tam zviera neprivedli alebo nepriniesli na predaj,

e) na miesta označené zákazom – napr. „Zákaz vodiť psov“ (uvedené sa nevzťahuje na psov ozbrojených zložiek a mestskej polície pri výkone služobných povinností a na psov vodiacich nevidiacich občanov).

(2) *Na verejné priestranstvá (autobusová a železničná stanica, ulica s obchodmi a službami, parky, oddychové zóny), do verejných budov, dopravných prostriedkov a v spoločných priestoroch obytného domu (napr. chodba, výťah, suterén)*

- a) je zakázané vodiť hospodárske, divé a ostatné zvieratá,
b) iné zvieratá v zmysle § 3 ods. 4 tohto nariadenia je povolené vodiť alebo nosiť len pri dodržaní nasledujúcich podmienok
- pes musí mať okrem vôdzky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov aj nasadený ochranný košík,
 - zvieratá možno prepravovať v prepravných nádobách alebo taškách tak, aby neohrozovali a neznepríjemňovali (pachom, nečistotami) okolie, pri dodržaní ostatných podmienok ustanovených všeobecne záväznými právnymi predpismi,
 - do dopravného prostriedku hromadnej prepravy osôb, môže jedna osoba nastúpiť maximálne s dvoma psami.

(3) Chovateľ, majiteľ alebo držiteľ je povinný

- a) v prípade požiadavky kontrolného orgánu samosprávy preukázať sa občianskym preukazom, očkovacím preukazom zvieratá a dokladom o zaplatení poplatku za chov,
b) zabezpečiť, aby zviera nespôsobovalo fyzické napadnutie osoby alebo aby sa nepoužilo na zastrašovanie inej osoby, ak sa nejedná o psa pri výkone strážnej služby alebo pri použití na výkon služobných povinností psov ozbrojených zložiek alebo mestskej polície,
c) zabezpečiť, aby zviera nepôsobilo rušivo na svoje okolie (hluk, špina, zápach),
d) na miestach verejnosti prístupných bezodkladne odstrániť výkaly zvierat – trus umiestniť do igelitového vrecúška a následne do odpadovej nádoby tak, aby nedochádzalo k úniku pachu z trusu do okolia,
e) zamedziť bezdôvodnému rušeniu nočného klúdu brechtom a zavýjaním. Pre účely tohto nariadenia sa nočným klúdom chápe doba od 22.00 – 05.00.

§ 8

Osobitné povinnosti ohľadne chovu niektorých druhov zvierat

(1) Chovateľ psa je povinný ho prihlásiť písomne do 5 dní po jeho získaní do evidencie na mestskom úrade a do 15 dní po dosiahnutí 6 mesiacov veku opatriť ho prívieskom, ktorý vydá mesto Rožňava. Stratu psa alebo akúkoľvek zmenu v chove psa, stratu alebo odcudzenie príviesku alebo odcudzenie psa je chovateľ povinný taktiež bezodkladne hlásiť na mestskom úrade.

(2) Chov včiel je možné zriadiť len v primeranom množstve tak, aby neohrozoval tento chov v susedstve bývajúcich občanov. Na dvore a spoločne užívanej záhrade obytných domov zriadiť včelstvo je možné iba so súhlasom všetkých nájomníkov alebo vlastníkov bytov. Včelstvo musí byť od susedných nehnuteľností vzdialené minimálne 10 m a od verejných a iných používaných ciest minimálne 20 m.

(3) Holuby je zakázané chovať v obytných domoch a bytoch, na balkónoch bytov, vo všetkých vedľajších miestnostiach patriacich k bytu a v miestnostiach spoločne používaných nájomníkmi alebo vlastníkami bytov, resp. domov. Holubník možno postaviť od obývaného objektu vo vzdialenosti najmenej 10 m.

V historických častiach mesta je zákaz chovu holubov.

(4) Chov mačiek sa povoľuje iba v rodinných domoch; v bytoch so spoločnou chodbou a spoločným prísľušenstvom iba so súhlasom bezprostredných nájomcov alebo vlastníkov bytov.

TRETIA ČASŤ
Evidencia chovu zvierat

§ 9

(1) Mesto Rožňava vedie evidenciu hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnosti osobitne za každý rodinný dom alebo byt.

(2) Chovateľ alebo majiteľ zvierat (okrem psov) je povinný stav chovaných zvierat k 31. 12. kalendárneho roka písomne ohlásiť Mestu Rožňava do 31. 01. nasledujúceho roka.

(3) Ohlásenie podľa odstavca 2 musí obsahovať:

- a) údaje o chovateľovi a majiteľovi (meno, priezvisko, rodné číslo, bydlisko)
- b) údaje o stave zvierat [kategórie, druhy, počty (ks, roje..), vek, miesto chovu – ak nie je totožné s bydliskom chovateľa, spôsob nadobudnutia – dar, kúpa, prítulenie a pod.],
- c) údaje o tom, či je zviera chované v bytovom dome, rodinnom dome, vlastnom chovateľskom zariadení, resp. inak.

(4) Chovateľ alebo majiteľ je povinný umožniť miestnu ohliadku poverenému zamestnancovi mesta za účelom kontroly nahláseného stavu zvierat.

ŠTVRTÁ ČASŤ
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 10

(1) Kontrolu dodržiavania nariadenia vykonáva:

- a) primátor mesta
- b) hlavný kontrolór mesta
- c) primátorom mesta poverená osoba
- d) Mestská polícia v Rožňave

(2) Sankcie za nedodržanie povinností upravených týmto všeobecne záväzným nariadením upravujú osobitné predpisy.

§ 11

(1) Na tomto nariadení sa uznieslo Mestské zastupiteľstvo v Rožňave dňa 6. 6. 2000 uznesením č. 101/2000 a nadobúda účinnosť dňom 23. 6. 2000.

(2) Týmto nariadením sa ruší Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Rožňava o chove spoločenských a hospodárskych zvierat schválené Mestským zastupiteľstvom v Rožňave dňa 30. 04. 1996 uznesením č. 66/ 1996.»

III.

1. Všeobecné východiská

Navrhovateľ požadoval vysloviť nesúlad všeobecne záväzného nariadenia s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhou vetou, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a s čl. 71 ods. 2 ústavy, so zákonom o obecnom zriadení, Občianskym zákonníkom, so zákonom č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a so zákonom č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti).

Ústavný súd sa v čase prerokovania návrhu musel zaoberať predovšetkým otázkou platnosti a účinnosti právnych predpisov, ktoré sú meradlom posudzovania namietaného všeobecne záväzného nariadenia v tomto konaní o súlade, vo vzťahu k dobe od začatia tohto konania až do okamihu rozhodovania o návrhu navrhovateľa (konkrétne dotknuté boli ustanovenia zákona o ochrane zvierat a zákona o veterinárnej starostlivosti, ktorých porušenie navrhovateľ namietal).

Zákon č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat, tak ako sa uvádza v dôvodovej správe k uvedenému zákonu, vznikol na báze Európskych konvencií na ochranu zvierat a v tom čase platných Smerníc Rady. Od roku 1995 mnohé z týchto dokumentov boli novelizované, zásadným spôsobom zmenené, alebo dokonca zrušené, čo sa však (až do roku 2002) nepremietlo do zmien citovaného právneho predpisu. Účelom tohto zákona bolo utvoriť predpoklady na ochranu zvierat úpravou správania ľudí k nim a upraviť základné podmienky chovu a držby nebezpečných živočíchov (§ 1).

Rovnako zákon č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti bol napriek krátkej dobe účinnosti s ohľadom na požiadavky Európskej únie zastaraný. Neodzrkadľoval požiadavky na rôzne fyzické osoby a právnické osoby a s nimi spojené činnosti vo veterinárnej oblasti. Neumožňoval vykonať závažné úkony, ktoré sú potrebné pre poskytovanie veterinárnych záruk (registrácia, uznávanie a vedenie evidencie chovov s rôznou zdravotnou úrovňou, vedenie evidencie a identifikácie zvierat). Podobne nedostatočný bol aj zákon č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

V priebehu niekoľkých rokov sa zmenili mnohé povinnosti, podmienky a požiadavky v legislatíve Európskej únie kladené na fyzické osoby alebo právnické osoby, čo sa nedalo

bez novely zákona na základe čl. 2 a čl. 13 ústavy premietnuť do právneho systému Slovenskej republiky vydaním právneho predpisu nižšieho stupňa právnej sily.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že 1. januára 2003 nadobudol účinnosť nový zákon č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti“), ktorý v siedmej časti „Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia“ v § 49 bode 2 zrušil celý zákon č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat. Napriek tomu však tento zákon prevzal či ďalej rozvinul viaceré ustanovenia doterajšieho zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat, ktoré sa týkajú ochrany zvierat (konkrétne napr. povinnosti vlastníkov a držiteľov zvierat pri chove alebo držaní zvierat upravené v § 21 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti).

Z preskúmania obsahu „nového“ zákona o veterinárnej starostlivosti č. 488/2002 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2003, vyplýva, že na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy bol zrušený § 4 ods. 2 zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, podľa ktorého „V rozsahu ustanovenom týmto zákonom plnia úlohy na úseku veterinárnej starostlivosti aj obce“. Obec napokon v čase vydania všeobecne záväzného nariadenia uplatnila aj § 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, podľa ktorého „Obce usmerňujú a evidujú chov hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach.“

So zreteľom na obsah namietaného všeobecne záväzného nariadenia je potrebné zohľadniť aj zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov a ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2002. Obciam pritom v zmysle § 8 uvedeného zákona vznikla povinnosť upraviť vedenie evidencie psov podľa tohto zákona do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia jeho účinnosti (t. j. do 31. decembra 2002).

Podľa čl. 2 ods. 3 ústavy „Každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá“.

Podľa čl. 12 ods. 1 druhej vety ústavy „Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné“.

Podľa čl. 13 ods. 2 ústavy „Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou iba zákonom“.

V zmysle čl. 13 ods. 3 ústavy „Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky“.

Na základe čl. 16 ods. 1 ústavy „Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom“.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy „Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života“.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu“.

Ústavný súd mal v danom prípade posúdiť aj to, či prijatie napadnutého všeobecne záväzného nariadenia patrí do pôvodnej (samosprávnej) kompetencie orgánu územnej samosprávy podľa čl. 68 ústavy a čl. 71 ods. 2 ústavy.

Orgány územnej samosprávy majú normotvornú právomoc priznanú v čl. 68 ústavy, podľa ktorého „Vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať všeobecne záväzné nariadenia“.

Podľa čl. 71 ods. 2 ústavy „Pri výkone štátnej správy obec môže vydávať na základe zákona v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom. Od 1. júla 2002 „môže obec... vydávať v rámci svojej územnej pôsobnosti na základe splnomocnenia v zákone a v jeho medziach všeobecne záväzné

nariadenia“. „Výkon štátnej správy prenesený na obec... zákonom riadi a kontroluje vláda. Podrobnosti ustanovuje zákon“.

Navrhovateľ namieta aj nesúlad označených článkov všeobecne záväzného nariadenia s § 123 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka „Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním“.

Navrhovateľ tiež namieta nesúlad označených článkov všeobecne záväzného nariadenia s § 4 ods. 1 a ods. 3 písm. f), g) a m) a s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o obecnom zriadení obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje zákon, ak takéto úkony nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

Podľa ustanovení § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení spravuje svoje vnútorné veci, najmä podľa písm.

f) zabezpečuje verejnoprospešné služby (odvoz komunálneho odpadu a čistenie obce, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd a pod.) a verejnú dopravu,

g) utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky (na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti – novelizácia textu od 1. januára 2002) na vzdelávanie, kultúru (osvetovú činnosť – od 1. januára 2002), záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,

m) zabezpečuje verejný poriadok v obci; „nariadením môže ustanoviť činnosti, ktorých vykonávanie je zakázané alebo obmedzené na určitý čas alebo na určitom mieste“ (od 1. januára 2002).

Podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení „Obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia, nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom“.

Navrhovateľ namieta aj nesúlad označených článkov všeobecne záväzného nariadenia s § 29 ods. 1 a s § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

Podľa § 29 ods. 1 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat orgánmi ochrany zvierat sú:

- a) Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
- b) Štátna veterinárna správa,
- c) okresné veterinárne správy.

Podľa § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o

- a) chove hospodárskych zvierat,
- b) usmrcovaní jatočných zvierat,
- c) podmienkach chovu spoločenských zvierat, odbornej spôsobilosti na ich chov a výcvik na účely obchodovania s nimi,
- d) odbornej spôsobilosti inšpektorov ochrany zvierat,
- e) chove divých zvierat a nebezpečných živočíchov,
- f) ochrane pokusných zvierat

a po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti zoohygienických podmienok na chov spoločenských zvierat.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti „V rozsahu ustanovenom týmto zákonom plnia úlohy na úseku veterinárnej starostlivosti aj obce (§ 13)“.

Podľa § 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti:

„Obce...

b) usmerňujú a evidujú chov hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach.“

2. Vydávanie všeobecne záväzného nariadenia podľa čl. 68 a čl. 71 ústavy

Pokiaľ ide o vymedzenie samostatnej (samosprávnej) normotvornej pôsobnosti obcí, ústava v čl. 68 a čl. 71 ustanovuje rámec, ktorý umožňuje obciam (obecným zastupiteľstvám) vydávať všeobecne záväzné nariadenia aj bez zákonného splnomocnenia, ak ich obce vydávajú vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona. Tieto ustanovenia však neupravujú normotvornú právomoc obce nezávisle od ostatných ustanovení ústavy, preto obec pri jej uplatňovaní môže prijímať len všeobecne záväzné nariadenia, ktoré sú v zmysle čl. 152 ods. 4 ústavy v súlade so všetkými súvisiacimi ustanoveniami ústavy.

Mestské zastupiteľstvo Rožňava (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) vydalo namietané všeobecne záväzné nariadenie „*na základe § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov s použitím § 6 ods. 1 cit. zákona a § 13 zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov*“ (pozn.: zákon o ochrane zvierat bol zrušený s účinnosťou od 1. januára 2003 a § 13 zákona o veterinárnej starostlivosti bol z tohto zákona s účinnosťou od 1. januára 2003 vypustený).

Podľa § 1 tohto všeobecne záväzného nariadenia:

„1. Účelom tohto nariadenia je usmerňovať a evidovať chov hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach, zabezpečiť ochranu zdravých podmienok života a práce obyvateľov obce, zabezpečiť verejný poriadok, čistotu v obci a tiež bezpečnosť cestnej premávky v kat. území mesta Rožňava.

2. Účelom tohto nariadenia je takisto zlepšenie podmienok života obyvateľov mesta, nerušeného užívania bytov a ich spoločných zariadení a priestorov, a tiež zlepšenie hygieny v obytných, medziblokových priestoroch a na verejných priestranstvách.

3. Nariadenie sa vydáva v záujme ochrany zdravia obyvateľov ako aj zamedzenia šírenia chorôb prenosných zo zvierat na ľudí.“

Normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy obec nemôže uplatňovať v neobmedzenej miere na úpravu všetkých spoločenských vzťahov existujúcich v územnom obvode orgánu územnej samosprávy. Normotvorná právomoc podľa čl. 68 ústavy sa vzťahuje len na úpravu vecí územnej samosprávy podľa čl. 67 ods. 1 ústavy, ako aj podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení, pričom aj na uplatnenie tohto ustanovenia sa vzťahuje čl. 152 ods. 4 ústavy. Pri uplatnení normotvornej právomoci orgán územnej samosprávy môže ukladať povinnosti, ale nie spôsobom obmedzujúcim základné práva a slobody nad rámec zákona.

Navrhovateľ namietal, že „*napadnuté VZN bolo vydané v rozpore s čl. 68 a 71 ods. 2 ústavy, ustanovením § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení a s ďalšími vyššie označenými zákonmi, pretože spoločenské vzťahy, ním upravené, nepatria do sféry samosprávy obce, ale sú súčasťou výkonu štátnej správy, pričom žiadny zákon a ani iný právny predpis nespĺnomocnil obec na vydanie takéhoto VZN. Navyiac, jednotlivé ustanovenia napadnutého VZN zasahujú do základných práv a slobôd spôsobom a v rozsahu, aký príslušné ustanovenia zákona neustanovujú.*

Predmetom úpravy obsiahnutej v napadnutom VZN sú spoločenské vzťahy súvisiace s držaním a chovaním hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach. Spoločenská regulácia týchto spoločenských vzťahov podľa § 29 ods. 1 a § 37 zákona NR SR č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat prislúcha do výlučnej kompetencie orgánov štátnej správy vymenovaných v týchto zákonných ustanoveniach“.

Štát na obce nepreniesol úlohy štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Orgány územnej samosprávy ani nezaradil medzi orgány s úlohami na ochranu zvierat. Podľa § 29 ods. 1 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat (zrušeného

s účinnosťou od 1. januára 2003) takými orgánmi sú: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Štátna veterinárna správa a okresné veterinárne správy (s účinnosťou od 1. januára 2003 Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky, krajské a regionálne veterinárne a potravinové správy).

Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat „Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o

- a) chove hospodárskych zvierat...
- c) podmienkach chovu spoločenských zvierat, odbornej spôsobilosti na ich chov a výcvik na účely obchodovania s nimi“.

V zmysle tohto splnomocnenia ministerstvo vydalo vyhlášku č. 230/1998 Z. z. o chove hospodárskych zvierat a o usmrcovaní jatočných zvierat a vyhlášku č. 231/1998 Z. z. o chove spoločenských zvierat, divých zvierat a nebezpečných živočíchov a o ochrane pokusných zvierat, ktoré upravili podrobnosti o podmienkach ich chovu a ochrany.

Mestské zastupiteľstvo vydalo všeobecne záväzné nariadenie čiastočne v súvislosti s plnením prenesených úloh štátnej správy vyplývajúcich z § 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 337/1998 Z. z. „Obce... usmerňujú a evidujú chov hospodárskych zvierat a zvierat chovaných v domácnostiach“.

Všeobecne záväzné nariadenie, ktoré vydalo mestské zastupiteľstvo, nebolo vydané na plnenie úloh štátnej správy. Vydalo ho nad rámec normotvornej právomoci týkajúcej sa územnej samosprávy, upravenej v čl. 68 ústavy a upravilo ním základné právo vyplývajúce z čl. 20 ústavy.

Predmetom úpravy všeobecne záväzného nariadenia sú teda pravidlá správania, ktoré sa týkajú chovu zvierat (pôvodné normotvorné východisko: zákon č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a po jeho zrušení aktuálne: zákon č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti), a pravidlá správania, ktoré sa týkajú usmerňovania a evidencie chovu

hospodárskych zvierat a spoločenských zvierat (pôvodne zákon č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, aktuálne zákon č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, ale aj zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov).

2. Nesúlad § 4 ods. 1, § 6 ods. 3, § 8 ods. 2, 3 a 4 všeobecne záväzného nariadenia s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 2 a 3 a s čl. 20 ods. 1 ústavy, s § 123 Občianskeho zákonníka a s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Navrhovateľ uviedol, že ustanovenia § 4 ods. 1, § 6 ods. 3, § 8 ods. 2, 3 a 4 ustanovujú buď zákaz chovu a držania zvierat, alebo tento chov a držanie podmieňujú súhlasom iných subjektov. Keďže takéto podmienky ani zákazy chovu a držby zvierat nie sú ustanovené formou zákona, uvedené ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia jednak odporujú ústave a jednak § 123 Občianskeho zákonníka, pričom súčasne nie sú v súlade s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté všeobecne záväzné nariadenie ako celok reaguje predovšetkým na niektoré dôsledky chovu zvierat (hospodárskych i spoločenských) na zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce a na miestne záležitosti verejného poriadku, pričom účelom všeobecne záväzného nariadenia *„je vytváranie a chránenie zdravých životných podmienok, zdravého spôsobu života a práce obyvateľov obce, úprava pravidiel a podmienok pri chove zvierat... v záujme zachovania a zlepšovania zdravia zvierat, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia ľudí“*, a odvoláva sa na to, že bolo vydané vo veciach územnej samosprávy v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) zákona o obecnom zriadení, ktoré demonštratívny spôsobom upravuje správu vnútorných vecí obce.

Ústavný súd ďalej preskúmal podľa čl. 125 ods. 1 písm. c) ústavy každé z napadnutých ustanovení všeobecne záväzného nariadenia (§ 4 ods. 1, § 6 ods. 3 a § 8 ods. 2, 3 a 4) osobitne z toho hľadiska, či spĺňa ústavné a zákonné podmienky pre vydanie všeobecne záväzného nariadenia v oblasti prenesenej štátnej správy, resp. v oblasti územnej samosprávy, a dospel k nasledovným záverom:

Podľa § 4 ods. 1 všeobecne záväzného nariadenia sa ustanovuje úplný zákaz chovu a držania zvierat, a to:

„a) chov voľne žijúcich zvierat, okrem chovu na vedeckovýskumné a diagnostické účely v chovných zariadeniach na to určených,

b) cudzokrajných exotických zvierat, okrem tých, ktoré možno kúpiť v predajných zariadeniach na území Slovenskej republiky k tomu určených,,

c) v záhradkárskech osadách sa zakazuje chov hospodárskych zvierat.

(2) V intraviláne (zastavanom území) mesta Rožňava sa zakazuje zmluvný chov hospodárskych zvierat.“

Na základe § 6 ods. 3 všeobecne záväzného nariadenia *„Je zakázané chovať a držať akékoľvek zvieratá v škôlkach a v ostatných školských zariadeniach, v domoch, kde sú spoločné zariadenia pre deti, v závodoch verejného a spoločného stravovania, potravinárskej výroby, v obchodoch s potravinami, v zdravotníckych zariadeniach, vo verejných spoločných ubytovacích zariadeniach a prevádzkarňach poskytujúcich osobné služby. Tento zákaz sa vzťahuje aj na byty, ktoré s týmito zariadeniami, ubytovňami, závodmi a prevádzkarňami bezprostredne súvisia, resp. ich vzdialenosť je menej ako 10 m“.*

Podľa § 8 ods. 2, 3 a 4 všeobecne záväzného nariadenia:

„(2) Chov včiel je možné zriadiť len v primeranom množstve tak, aby neohrozoval tento chov v susedstve bývajúcich občanov. Na dvore a spoločne užívanej záhrade obytných domov zriadiť včelstvo je možné iba so súhlasom všetkých nájomníkov alebo vlastníkov bytov. Včelstvo musí byť od susedných nehnuteľností vzdialené minimálne 10 m a od verejných a iných používaných ciest minimálne 20 m.

(3) Holuby je zakázané chovať v obytných domoch a bytoch, na balkónoch bytov, vo všetkých vedľajších miestnostiach patriacich k bytu a v miestnostiach spoločne používaných nájomníkmi alebo vlastníkmi bytov, resp. domov. Holubník možno postaviť od obývaného objektu vo vzdialenosti najmenej 10 m.

V historických častiach mesta je zákaz chovu holubov.

(4) Chov mačiek sa povoľuje iba v rodinných domoch; v bytoch so spoločnou chodbou a spoločným príslušenstvom iba so súhlasom bezprostredných nájomcov alebo vlastníkov bytov.“

Podľa názoru ústavného súdu ukladanie zákazu vyžaduje zákonnú úpravu v súlade s čl. 2 ods. 3 ústavy. Podľa ustanovenia § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení obec utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie. Z analýzy príslušných zákonov (zákona o ochrane zvierat, zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti) vyplýva, že takéto zákazy sa priamo či nepriamo nepripúšťajú ani v rámci zákonom povolenej správy uvedených oblastí, resp. tieto zákazy nie sú vo výlučnej právomoci obce. Preto toto ustanovenie je v rozpore s čl. 2 ods. 3 ústavy a s čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy.

Rozsah normotvornej činnosti obcí (obecných zastupiteľstiev) je vždy obmedzený základnými právami a slobodami, ktoré zaručuje ústava (II. ÚS 7/99). V tejto súvislosti označené ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia presahujú rámec normotvornej pôsobnosti obce, pretože obmedzujú základné právo zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy. Ústavný súd už vyslovil právny názor, že aj v právnych vzťahoch, ktorých predmetom je zviera, sa zaručujú základné práva a slobody oprávnených osôb. Majetok, ktorý je predmetom ochrany zaručenej podľa čl. 20 ústavy, zahŕňa nielen veci, ale aj práva a iné majetkové hodnoty. Preto zviera podľa okolností právneho vzťahu môže mať aj povahu objektu práva vlastníť majetok zaručeného podľa čl. 20 ústavy (II. ÚS 19/97).

Obec uplatní svoju normotvornú pôsobnosť podľa čl. 68 ústavy len vtedy, keď vydá také všeobecne záväzné nariadenie, ktoré je v súlade s každým relevantným ustanovením ústavy. Označené ustanovenia obmedzujú základné právo zaručené v čl. 20 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy. Vydaním všeobecne záväzného nariadenia sa obmedzilo vlastníctvo vlastníka hospodárskych a spoločenských zvierat nad rámec zákona v jeho právach držať a nakladať so svojím zvieratom. Preto všeobecne záväzné nariadenie nie je ani v súlade s § 123 Občianskeho zákonníka.

Ústavný súd ďalej uvádza, že § 6, § 7 a § 8 všeobecne záväzného nariadenia (Technické a hygienické podmienky chovu a držania zvierat, Práva a povinnosti chovateľov a držiteľov zvierat, Osobitné povinnosti ohľadne chovu niektorých druhov zvierat) obsahujú osobitné povinnosti, ktoré obec ukladá napr. majiteľom psov (ale aj iných zvierat), ktoré nemožno považovať za povinnosti ustanovené zákonom, resp. povinnosti ustanovené na základe zákona. Napr. § 7 ods. 2 písm. b) obsahuje zákazy, povinnosti a obmedzenia vodenia psov. Osobitným zákonom, ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, je zákon č. 282/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov účinný od 1. júla 2002. Tento zákon v ustanoveniach § 5 ods. 1 a 2 upravuje vydávanie všeobecne záväzných nariadení obcami. Podľa tohto zákona môžu obce vo všeobecne záväznom nariadení vymedziť miesta, kde je voľný pohyb psa zakázaný, resp. kde je zakázaný vstup so psom. Zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v § 6 ukladá povinnosti pri znečisťovaní verejných priestranstiev [nezodpovedá mu napr. § 7 ods. 3 písm. c) všeobecne záväzného nariadenia], pričom sa zmieňuje o tom, že podrobnosti o tomto znečisťovaní verejných priestranstiev ustanoví obec všeobecne záväzným nariadením.

Ústavný súd preto posudzoval vzťah platného a účinného čl. VIII všeobecne záväzného nariadenia k ustanoveniam zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, vychádzajúc pritom z ustanovenia § 40 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého „Ak ústavný súd pri rozhodovaní podľa čl. 125 ústavy zistí nesúlady preskúmaného právneho predpisu nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily... vydá nález o zistenom nesúlade aj týchto ďalších právnych predpisov“.

Ústavný súd konštatoval, že osobitné povinnosti ustanovené v § 5, § 6 a § 7 napadnutého všeobecne záväzného nariadenia nie sú v súlade s ustanoveniami zákona č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov, ktoré upravujú jednotne všeobecné podmienky držania psov iným spôsobom ako napadnuté ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia (§ 3 Evidencia psov, § 4 Vodenie psa, § 6 Znečisťovanie verejných priestranstiev), a preto nie sú v súlade ani s čl. 2 ods. 3 a s čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy.

Navrhovateľ sa v petite svojho návrhu domáhal aj toho, aby ústavný súd vyhovel jeho návrhu, že napadnuté všeobecne záväzné nariadenie ako celok nie je v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 prvou vetou, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a s čl. 71 ods. 2 ústavy, s § 123 Občianskeho zákonníka, s § 4 ods. 3 písm. f), g) a m) a s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení, s § 29 a s § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a s § 4 ods. 2 a s § 13 ods. 1 písm. b) zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti.

Keďže ústavný súd v rámci konania o súlade právnych predpisov posudzuje všeobecne záväzné nariadenie ako celok, teda všetky jeho ustanovenia, nemôže odhliadnuť ani od toho, či posudzovaná norma ako celok spĺňa základné obsahové požiadavky, medzi ktoré patrí aj dostatočne presné a zrozumiteľné vyjadrenie jej obsahu tak, aby umožnila tým, ktorí sú jej adresátmi, prispôbiť ich správanie. V súvislosti s rozsahom označených ustanovení, ktoré nie sú v súlade s označenými ustanoveniami ústavy a zákonov, a s obsahom ostatných ustanovení všeobecne záväzného nariadenia zistil, že všeobecne záväzné nariadenie bolo vydané nad rámec ústavou a zákonom ustanovených právomocí a splnomocnení, pričom v čase rozhodovania ústavného súdu nie je v súlade s platnou a účinnou právnou úpravou v predmetnej oblasti.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Podľa čl. 125 ods. 3 ústavy ak ústavný súd rozhodne o nesúlade všeobecne záväzného nariadenia orgánu územnej samosprávy s ústavou a zákonmi, stráca všeobecne záväzné nariadenie účinnosť a po šiestich mesiacoch od vyhlásenia rozhodnutia platnosť.

Podľa čl. 125 ods. 6 ústavy: „Rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné.“

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. júna 2004